

Utbildningsförvaltningen

Datum 2025-06-03
Diarienummer UTB/2025:2

Handläggare
Emmeli Orselius

Utbildningsnämnden

Resursfördelningsprinciper 2026

Bakgrund

Resursfördelningsprinciperna ämnar reglera hur budgetmedel fördelas inom respektive verksamhet.

Sammanfattning

Resursfördelningsmodellen föreslås att lämnas i stort oförändrad från fastställd modell för 2025. Några mindre anpassningar har gjorts för att tydliggöra resursfördelningen och anpassa den till större enheter inom grundskolan.

Stycke om centrala barn- och elevhälsan (CBES) har lagts till som förklarar att 1,4 mnkr är öronmärkt för satsningen skolfam, samt att CBES ram i övrigt är en del av verksamheternas ram. Tilldelning sker efter behov och ekonomiska resurser innevarande budgetår.

Tilläggsbelopp har tagits bort inom grundskolan för kommunens egna skolor och pengarna kommer i stället att fördelas ut i grundskolans elevpeng.

Trappan för specialpedagogik har utökats till skolenheter upp till mer än 501 elever med möjlighet att få ersättning för upp till två specialpedagoger. Tidigare slutade trappan på 201 elever med max 1 specialpedagog, vilket missgynnar eleverna på de skolor som slås ihop till större skolenheter.

Inom förskolan läggs ersättning för barn med långa vistelsetider till.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2025-06-03

Resursfördelningsprinciper 2025, 2025-06-03

Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar att fastställa de föreslagna resursfördelningsprinciperna för budgetåret 2026.

Beslutet skickas till
Akten

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-06-03
Diarienummer UTB/2025:2

Utbildningsförvaltningen

Caroline Hedvall
Förvaltningschef

Emmeli Orselius
Förvaltningsekonom

Resursfördelningsprinciper 2026

Allmänt

Enligt skollagen ska kommuner *fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov* (2 kap. 8b §). Den utbildning som kommunen erbjuder ska vara likvärdig. Mjölby kommuns resursfördelningsprinciper syftar till att säkerställa att resurser fördelas dit de ger mest nytta för barn och elever, och att Mjölby kommuns förskolor och skolor ska kunna erbjuda en likvärdig utbildning.

Utbildningsnämndens budgetram

I Mjölby kommun fastställer kommunfullmäktige varje år en budget per nämnd. Tilldelningen baseras på volym (antal barn och elever), kostnad för lokaler, estimerad prisuppräkning, ökade lönekostnader samt effektiviseringskrav inom Utbildningsnämndens verksamheter. Utöver det bestäms också medel till riktade satsningar.

Fördelning mellan verksamhetsområden

Utbildningsnämndens ansvar i Mjölby kommun delas upp i fem olika verksamhetsområden. Fördelningen av ram mellan dessa följer i grunden samma principer som fördelningen av nämndernas ramar inom kommunen. Tillägg för principen mellan verksamheternas ramar är nämndens möjlighet att fördela om medel baserat på att finansiering av de olika verksamheterna ska nå en större likvärdighet. Resultatet blir en grundfinansiering inom respektive verksamhet. Till det tillkommer medel från olika statsbidrag som på olika sätt är riktade till olika verksamheter och insatser.

Kompensatorisk fördelning och riktade insatser

I syfte att stödja skolans kompensatoriska uppdrag fördelas resurser för socioekonomi samt tilläggsbelopp enligt nedan.

Socioekonomiskt tillägg

För att väga upp skillnader i barns och elevers bakgrund och förutsättningar fördelas resurser utifrån socioekonomiska förutsättningar inom förskolan och grundskolan. Fördelningen utgår från ett index framtaget av SCB. Underlaget för indexet är innevarande läsårs elevunderlag (25/26) på respektive enhet inom grundskolan och förskolan.

SCB:s statistiska modell skattar sannolikheten för att en elev inte ska uppnå behörighet till nationellt program på gymnasiet. I indexet vägs följande

Ekonomi

Datum

2025-06-03

Diarienummer

UTB/2025:2

faktorer in: kön, invandringsår, vårdnadshavares högsta utbildning, om familjen har ekonomiskt bistånd och om eleven bor med båda sina vårdnadshavare. Med modellen som stöd har Utbildningsnämnden möjlighet att rikta medel där de förväntade behoven är som störst för att uppnå högre behörighet till nationellt gymnasieprogram.

Tilläggsbelopp lämnas till andra kommuner och friskolor inom alla verksamheter som är berättigade till det enligt skollagen. Stödet ska vara kopplat till elevers särskilda behov och förutsättningar att kunna delta i verksamheten och det ska vara en extraordinär stödåtgärd som inte har koppling till den vanliga verksamheten. Ersättning lämnas också för den modersmålsundervisning som eleven har rätt till enligt skollagen och gällande förordningar.

Tillägg och riktade insatser

Tillägg och riktade insatser sänker grundfinansieringen som fördelas ut till enheterna genom elevpeng/barnpeng. I stället för en peng per elev/barn så har riktade insatser andra fördelningsparametrar, där eleven/barnet fortfarande står i fokus men ytterligare kriterier ska uppfyllas för att få tilldelning. Syftet med detta är att få en högre kvalitet i undervisningen genom att rikta medel till insatser som bedöms ha en stor betydelse för elevernas/barnens och enheternas måluppfyllnadsgrad.

Riktade insatser kan finansieras både genom tilldelning utifrån stadsbidrag med tydliga kriterier eller genom satsningar från politisk ledning i syfte att uppnå ett visst resultat. Belopp under respektive skolform nedan är preliminära och kan komma att justeras under budgetarbets gång.

Centrala barn och elevstödet

1,4 mnkr är tilldelad i ram för Skolfam inom ramen för grundskolans verksamhet. Ramen i övrigt hämtas från de olika verksamheterna efter behov och ekonomiska förutsättningar inom verksamheten.

Förskola

Ekonomisk bakgrund

Förskolans preliminära budgetram för 2026 uppskattas till 191 mnkr (194 mnkr 2025). Utöver detta uppskattas nedan intäkter tillkomma:

- 19,5 mnkr avgifter för vårdnadshavare
- 7,5 mnkr statsbidrag i kvalitetshöjande insatser inom förskolan
- 2,8 mnkr från statsbidrag för maxtaxa
- 3,0 mnkr från interkommunal ersättning

Totalt är därmed förskolans s.k. *bruttobudget*, alltså hur mycket medel som förskolan totalt har att förfoga över, ca 224 mnkr (227 mnkr 2025).

Ekonomi

Datum
Diarienummer

2025-06-03
UTB/2025:2

Fördelningsmodell - barnpeng

Grundmodellen för att fördela budget till respektive förskola sker genom så kallad barnpeng. Fördelning sker utifrån hur många inskrivna barn som finns på förskolan den 15:e i varje månad. Denna tilldelning motsvarar de resurser som förskolan ska använda för att bedriva en verksamhet i enlighet med de krav som normalt ställs. Barnpengen ska täcka kostnader för omsorg och pedagogisk verksamhet samt pedagogiskt material och utrustning.

Hur stor ersättningen är beror på barnets ålder och vistelsetid och de olika ersättningskategorierna föreslås förhålla sig till varandra enligt kvoterna nedan. 15-timmarsbarn ersätts med halva ordinarie ersättningen. Små barn ersätts med 20% högre belopp än för större barn. Detta är enligt samma principer som föregående år:

	2026
Heltidsbarn 3-5 år	1,00 barnpeng
15-timmarsbarn 3-5 år	0,50 av barnpengen
Heltidsbarn 1-2 år	1,20 av barnpengen
15-timmarsbarn 1-2 år	0,60 av barnpengen

Verksamhetschef kan, vid behov enligt skollagen, göra mindre modifikationer av modellen ovan under pågående budgetår. Till exempel för att kunna göra förändringar inför läsårsskifte eller under budgetprocessens gång. Om modifikationer av grundmodellen ovan görs ska nämnden informeras. Möjlighet finns också för verksamhetschef att avsätta resurser till insatser för kompetensutveckling, samt centrala och enhetsspecifika insatser.

Socioekonomiskt index hämtas från SCB, vilket vi utgår ifrån när vi fördelar socioekonomin i budget. Indexet är beräknat utifrån barnen som finns inskrivna på förskolan. Ett högt värde på indexet visar en lägre sannolikhet att uppnå behörighet till gymnasiet. De variabler som indexet tar hänsyn till är kön, nyligen invandrad, högsta utbildning för vårdnadshavarna, ekonomiskt bistånd och om barnet bor med en eller båda vårdnadshavarna.

Kompensatorisk fördelning inom förskolan

- **Socioekonomiskt tillägg:** Riktade medel utifrån socioekonomiskt index. Socioekonomiskt tillägg fördelas till de förskolor som har ett index över 100. Index 100 visar på ett genomsnittligt stödbehov. Index över 100 visar ett högre behov av stöd jämfört med genomsnittet.
 - o Utifrån socioekonomiskt index från Statistiska centralbyrån. 3,5 mnkr under 2026 (4,7 mnkr 2025).
- **Tillägsbelopp** för barn i behov av särskilt stöd budgeteras till 500 tkr år 2026 för interkommunala skolor och friskolor (500 tkr 2025).
- **Tillägg för långa vistelsetider:** De förskolor som har ett genomsnitt på betydligt längre vistelsetider jämfört med övriga förskolor kommer att få

Ekonomi

Datum

2025-06-03

Diarienummer

UTB/2025:2

ett tillägg för att ha möjlighet att bemanna förskolan utefter barnens vistelsetider. Beloppet på tillägget är ännu inte fastställt.

Tillägg och riktade insatser inom förskolan

- **Stöd till mindre förskolor med maxkapacitet på 50 barn:**
 - o Västra Hargs förskola tilldelas ett extra stöd utifrån få barn på enheten. Stödet är cirka 0,5 mnkr extra till Västra Harg förskola. Stödet har tillkommit efter bedömning och analys av behov på förskolan utifrån vad som bedöms vara en minimiorganisation för att få en förskola att fungera.
 - o Utöver det finns ett antal förskolor som har en maxkapacitet på 50 barn. Dessa förskolor kommer att få ett extra stöd för mindre förskolor men i betydligt mindre omfattning än Västra Harg förskola.

Grundskola

Ekonomisk bakgrund

Grundskolans preliminära budgetram för 2026 uppskattas till 406 mnkr (407 mnkr 2025). Utöver detta uppskattas nedan intäkter tillkomma:

- 21 mnkr från statsbidrag för likvärdighet och kunskapsutveckling
- 10 mnkr från statsbidrag för karriärtjänster/förstelärare och lärarlönelyft
- 6 mnkr från övriga statsbidrag
- 12 mnkr från avgifter i fritidshemmen för vårdnadshavare
- 8 mnkr från interkommunal ersättning

Totalt är därmed grundskolans s.k. *bruttobudget*, alltså hur mycket budgetmedel grundskolan totalt har att förfoga över, ca 463 mnkr (462 mnkr 2025).

Fördelningsmodell, elevpeng

Grundmodellen i resursfördelningssystemet är ersättning per elev, så kallad elevpeng. Denna tilldelning motsvarar de resurser som en skola ska använda för att bedriva en verksamhet i enlighet med de krav som normalt ställs. Grundtilldelningen ska täcka kostnader för undervisning och läromedel inom de kommunala skolorna. Elevpengen beräknas på antalet elever som är inskrivna i skolan per den 15:e i varje månad.

Elevpengen fördelas baserat på olika åldersintervall för årskurserna F-3, 4-6 samt 7-9 samt på den inskrivna fritidshemsverksamheten fördelat på lågstadiet och mellanstadiet. Tabellen nedan presenteras som kvoter och utgår från tilldelningen i årskurs 4-6. Kolumnen som avser timplanen är kvoter i förhållande till antal timmar i läroplanen för årskurs 4-6.

Ekonomi

Datum

2025-06-03

Diarienummer

UTB/2025:2

	2026	HT 2025	VT 2025	2024	Timplan
Årskurs F-3	0,9 elevpeng	0,9 elevpeng	0,9 elevpeng	0,9 elevpeng	0,8
Årskurs 4-6	1,00 elevpeng	1,00 elevpeng	1,00 elevpeng	1,00 elevpeng	1
Årskurs 7-9	1,06 elevpeng	1,06 elevpeng	1,06 elevpeng	1,06 elevpeng	1,1
Fritidshem F-3	0,5 elevpeng	0,5 elevpeng	0,5 elevpeng	0,5 elevpeng	-
Fritidshem 4-6	0,25 elevpeng	0,25 elevpeng	0,5 elevpeng	0,5 elevpeng	-

Fördelningen ska spegla timplanens behov av lärarresurser för de olika stadierna. Ovan fördelning resulterar i en satsning på lågstadiet, i förhållande till timplanen.

Förslaget för budget 2026 är att inte justera skolverksamhetens elevpeng något ytterligare utan fortsätta med fördelningen som nu ligger sedan förra års budget, dvs.:

- 6% högre tilldelning till högstadiet per elev jämfört med mellanstadiet (12% fler timmar i timplan i högstadiet jämfört med mellanstadiet).
- 10% lägre tilldelning till lågstadiet per elev jämfört med mellanstadiet (19% färre timmar i timplan lågstadiet jämfört med mellanstadiet).

Fritidsverksamhetens tilldelning justerades från hösten 2025 och förslaget är att den få ligga fast 2026.

Verksamhetschef kan, vid behov enligt skollagen, göra mindre modifikationer av modellen ovan under pågående budgetår. Till exempel för att kunna göra förändringar inför läsårsskifte eller under budgetprocessens gång. Om modifikationer av grundmodellen ovan görs ska nämnden informeras. Möjlighet finns också för verksamhetschef att avsätta resurser till insatser för kompetensutveckling, samt centrala och enhetsspecifika insatser.

Kompensatoriska medel inom grundskolan

- **Socioekonomi (18,2 mnkr):** Riktade medel utifrån socioekonomiskt index som skattar sannolikhet för skolenheternas elevunderlag att inte uppnå behörighet till nationellt program på gymnasiet. Den socioekonomiska tilldelningen föreslås, likt föregående år, tillfalla alla skolor utifrån index och barnantal.
- **Tilläggsbelopp (0,4 mnkr):** Tilläggsbelopp för elev med extraordinärt behov av särskilt stöd tilldelas till elever som går i andra kommuner samt fristående skolor efter beslut per elev.

Tillägg och riktade insatser inom grundskolan

- **Landsbygdsstöd (3,2 mnkr):** Mindre skolor ges en riktad ersättning utöver grundbelopp. Sedan tidigare finns ett beslut på att Västra Harg och Normlösa tilldelats 700 tkr vardera i riktat landsbygdsstöd. Fördelning sker efter bedömning av enheternas behov när organisationen för 2026 går igenom. Kriterierna för att en skola ska bedömas är att den är belägen utanför Mjölby, Mantorp och Skänninge tätort och skolan är den

Ekonomi

Datum

2025-06-03

Diarienummer

UTB/2025:2

enda på orten. Hänsyn kommer också att tas till skolornas behov av att höja kvalitén i såväl undervisning som läromedel.

- **Specialpedagogik (12,7 mnkr):** Riktade medel specialpedagogisk kompetens. Beloppet inkluderar en satsning från kommunfullmäktige år 2024 på specialpedagogik inom anpassad skola (motsvarande 1 tjänst). I vissa fall då specialpedagog inte finns tillgänglig kan i stället speciallärare användas. Medel fördelas endast till skolenheterna efter att de anställt denna kompetens, och fördelas utefter elevantal, cirka:
 - 0-100 elever: 50% (0,5 årsarbetare) specialpedagog.
 - 101-200 elever: 75% (0,75 årsarbetare) specialpedagog.
 - 201-300 elever: 100% (1,0 årsarbetare) specialpedagog.
 - 301-400 elever: 150% (1,5 årsarbetare) specialpedagog
 - 401-500 elever: 175% (1,75 årsarbetare) specialpedagog
 - 501- elever: 200% (2 årsarbetare) specialpedagog
- **Satsning speciallärare (1,9 mnkr):** Till följd av att statsbidraget för speciallärare halverades 2024 så valde Kommunfullmäktige att halvera effektiviseringskravet för Utbildningsnämnden. Detta frigjorde resurser för att kunna tilldela skolenheterna ytterligare medel för speciallärare. Totala beloppet som erhålls fördelas på antal speciallärare inom grundskolan, förutom till de skolor som inte har någon specialpedagog. Där fördelas inte pengar ur denna pott på första specialläraren, utan den finansieras med pengarna från potten för specialpedagogik.
- **SU-grupper (8,8 mnkr):** Grundskolans särskilda undervisningsgrupper tilldelas en extra resurstilldelning fördelat utifrån elevantalet på de skolor där de särskilda undervisningsgrupperna finns (f.n. kommunens tre högstadieskolor).
- **Skolbibliotekarier (3,5 mnkr):** Skolorna tilldelas resurser för att åstadkomma mer likvärdiga förutsättningar för skolbibliotek utifrån elevantalet på respektive skola, i kombination med geografiskt läge.
- **Studie- och yrkesvägledare (2,8 mnkr):** Skolenheter med högstadium tilldelas riktade medel för Studie- och yrkesvägledare med ambitionen att hålla en rimlig servicegrad till eleverna. Rektorerna inom grundskolan samverkar vid eventuella behov i övriga delar av verksamheten. Det innebär att Lagmansskolan tilldelas resurs för 2 årsarbetare. Trojenborgsskolan och Vifolkaskolan 7-9 kommer att tilldelas resurs för 1 årsarbetare SYV var. Denna resursfördelning ligger i linje med Utbildningsnämndens beslut från 2016 (UTB/2016:23).
- **Elever integrerade i den anpassade skolan (0,5 mnkr):** Tillägg för elever som är integrerade i den anpassade skolverksamheten.

Gymnasium

Ekonomisk bakgrund

Gymnasiets preliminära budgetram för 2026 uppskattas till 146 mnkr (144 mnkr 2025). Utöver detta uppskattas nedan intäkter tillkomma:

- 1,8 mnkr från statsbidrag för karriärtjänster/förstelärare och lärarlönelyft
- 1 mnkr från övriga statsbidrag
- 33 mnkr från interkommunal ersättning

Totalt är därmed gymnasieverksamhetens s.k. *bruttobudget*, alltså hur mycket budgetmedel verksamheten totalt har att förfoga över, ca 182 mnkr.

Fördelningsmodell

En stor del av budgetramen inom gymnasieverksamheten betalas till andra kommuner och fristående aktörer i form av interkommunala kostnader (ca 49 mnkr) och bidrag till fristående skolor (ca 31 mnkr).

Den budgetram som kvarstår fördelas genom dialog inom gymnasiets rektorsgrupp och verksamhetschef utifrån förutsättningarna som gäller för respektive år. Till stor del är det den gemensamma tjänstefördelningen som ligger till grund för fördelningen.

Verksamhetschefen ansvarar för resursfördelningen i samråd med rektorerna. Enheterna tilldelas det belopp som krävs för att verkställa framarbetad tjänstefördelning. Tjänstefördelningen ses över löpande under året. Stor vikt läggs där i att optimera och anpassa verksamhetens organisation till rådande förutsättningar. Resurserna fördelas utifrån en analys av varje programs beräknade behov. Vid fördelningen tas hänsyn till gruppernas storlek och förutsättningar. Utöver medel för personalkostnader fördelas budgetram inom Mjölby Gymnasium för läromedel och lärverktyg samt undervisningsinventarier.

Beslut för gemensamma stödsystem görs av verksamhetschefen i samråd med verksamhetsområdets ledningsgrupp (gymnasiet och vuxenutbildningens rektorer).

Vuxenutbildning

Ekonomisk bakgrund

Vuxenutbildningens preliminära budgetram för 2026 uppskattas till 16 mnkr (16 mnkr 2025). Utöver detta uppskattas nedan intäkter tillkomma:

- cirka 4,5 mnkr från statsbidrag för regionalt yrkesvux.

Den preliminära budgetramen avser att täcka den utbildning som Mjölby kommuns invånare enligt skollagen har rätt till att läsa. Omfattningen av resterande vuxenutbildning kommunen kan erbjuda är beroende av budgetram, externa intäkter (exempelvis statsbidrag), antal sökande/studerande samt kostnadsnivån på utbildningen.

Ekonomi

Datum 2025-06-03
Diarienummer UTB/2025:2

Fördelningsmodell

Ingen särskild fördelningsmodell finns inom vuxenutbildningen utan verksamheten anpassar utbildningarna efter efterfrågan och fördelar resurserna därefter.

Emmeli Orselius
Förvaltningsekonom

Utbildningsförvaltningen
Mjölby kommun 595 80 Mjölby
Telefon: 010-234 50 00
Telefax: 010-234 51 20
E-post: utbildning@mjolby.se
www.mjolby.se
Organisationsnummer: 212000-0480